

הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למדין

הארי ההי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון שע"ה, פרשת חוקת תשפ"ו

מכון לחוצאה הרשה ומפוזרת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גם מצוות שכליות מקיימים ישראל - משום שכן ציווה ה'

זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויִקְחוּ אִלֵּיהֶם פְּרֵה אֲדָמָה תְּמִימָה וגו' (יט, ב).

הנה מצוות ה' נחלקות לשלושה חלקים: **שכליות** - אלו המוכרחות על ידי השכל, ואף אומות העולם מקיימות אותן, כגניבה, גזילה ושאר דינים שעל ידם יש קיום לעולם. **שמעיות** - אלו שאין הכרח לקיימן, אך הן מובנות על ידי השכל, כשמירת שבת ועריות. **וחוקים** - שאין בהם כל הבנה, כשעטנו ופרה אדומה.

והנה עם ישראל מקיימים את כל המצוות באותה כוונה - כי כך ציוונו הבורא יתברך, לשמוע בקול דבריו ולקיים מצוותיו. וכן האמת שאף במצוות השכליות יש טעמים עמוקים ונסתרים.

והוא שאמר דוד המלך בתהלים: "מִגִּיד דְּבָרוֹ לְיַעֲקֹב חֻקֵי וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל". דבריו אלו המצוות השמעיות, 'חוקיו' אלו החוקים, ומשפטיו אלו המצוות השכליות, שאת שלושת אלו ציוונו ה'.

ומכל מקום "לא עֲשֶׂה כֵן לְכָל גּוֹי", שכן אף המשפטים, קרי אף המצוות השכליות שהגויים מקיימים, הרי "בֵּל יָדְעוּם" - אינם מקיימים אותם באותה כוונה שאנו מקיימים אותם. שהם מקיימים מצוות אלו משום ההבנה השכלית, ואילו אנו מקיימים אף את המשפטים משום שכן ציוונו הבורא שטמן בהם סודות עמוקים שהגויים לא ידעו. ועל כך מודים אנו "הַלְלוּהוּ!" - שעלינו להודות לה' שנתן לנו תורת אמת, שאינה רק קובץ חוקים להנהיג המדינה כי אם חוקים אלו קיימים שבהם טעמים פנימיים המעמידים את העולם.

דרוש שישי - למתן תורה

מדוע נאמר באהרן "ומת שם" ולא לשון שכיבה?

ואהרן יֵאָסֵף וְיָמָת שֵׁם (כ, כו).

מהי כוונת הכתוב בהדגשה "ומת שם"? אלא אמרו רבותינו שלשון

"מיתה" שייכת רק במי שלא הניח בן כמותו. לכן ביובא נאמר לשון "מיתה", אבל אצל דוד שהניח בן כמותו נאמר לשון "שכיבה". אם כן לכאורה, אהרן שהניח בן כמותו, שהרי אלעזר בנו היה כהן גדול תחתיו, לא ראוי היה לכתוב בו לשון "מיתה".

אולם בגמרא נאמר ש"עבודה מחנכתו", היינו שאין הכהן נעשה כהן גדול אלא על ידי עבודה. מכאן שכל זמן שלא החל אלעזר בעבודתו, עדיין אין הוא כהן גדול, וממילא שייך לנקוט לשון "מיתה" אצל אהרן.

לכן הדגישה התורה שבזמן הסתלקותו של אהרן בהר ההר, קודם שנתכהו אלעזר, היה אהרן בבחינת "מת". זהו שנאמר "וְיָמָת שֵׁם", שאז עדיין שייך היה לשון מיתה, כי אלעזר עדיין לא מילא את מקומו בפועל. ולכן שבה התורה ומדגישה שוב: "וְיָמָת אֶהְרֹן שֵׁם" פֶּרֶאשׁ הָהֵר" (פסוק כח). אך לאחר מכן, בעת שהחל אלעזר בעבודת הקודש, שוב לא יוצדק לשון מיתה באהרן. **מלא העומר**

מדוע נמנע משה מ'לשנות פרק' בתוך ימי אבלותו?

קח את המטה וגו' ודברתם אל הסלע (כ, ח).

אמר לו הקדוש ברוך הוא: בני מתים בצמא ואתם יושבים ומתאבלים על הזקנה [מרים]? (ילקוט).

בילקוט נאמר: "ודברתם אל הסלע" - שנה עליו פרק אחד, ובזכות לימוד התורה ייתן מים, כי אז יוכחו בני ישראל לראות כי כל שפע של טובה וברכה אינו אלא על ידי התורה.

אבל משה רבנו הלא היה שרוי אז באבלות על מרים אחותו, ובימי אבלות אסור ללמוד תורה, ולפיכך נמנע מלדבר אל הסלע. אמר לו הקדוש ברוך הוא: "בני מתים בצמא ואתה יושב ומתאבל" - הלא צורך הרבים הוא, ויש בזה משום סכנת נפשות, מותר לך איפוא ללמוד תורה אפילו בימי אבלות.

מלא העומר

פניני דרוש

בין יחיד לרבים במי מריבה - פשר הגזירה שלא התבטלה

שאינו גזר דינו נקרע. וזהו ויתעבר ה' בי 'למענכם' (דברים ג, כו), מאחר שנגרע מכם מדריגה זו של חמה.

ובזו מובן 'יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם'. והענין, כמו שכתב בפרשת דרכים (דרוש ג') על אמרו ז"ל: 'אתה החלוקת להראות את עבדך את גדלך ואת דרך החזקה (דברים ג, כד), את גדלך - זה המן. ופירש הרב, דמשה טען כדאמרינן בגמרא (תענית ט, א) 'פרנסה בשביל רבים', ופריך: ג' פרנסים טובים עמדו לישראל, באר בזכות מרים, עמוד ענין בזכות אהרן, מן בזכות משה. ומשני: שאני משה כיון דנפיש זכותיה כרבים דמי. והנה אחר שנכשל בחטא שגרים לרבים מיעוט אמונה, נגרע זכותו להיות כרבים בשיקול א-ל דעות, ואם כן אין גזר דינו נקרע, וגם המן פסק מיד אחרי מות משה.

וזהו 'יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל' דייקא, וגרמתם מכשול לרבים, שוב אין גזר דין נקרע. 'לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם'.

מלא העומר - פרשת בהעלותך

ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם (כ, יב).

במה שהקשה המזרחי (לעיל: כט) הא כבר נגזר על משה שלא יכנס לארץ ישראל, והיאך אמר (שם) נוסעים 'אנחנו'?

יש לומר, על פי מה שאמרו חז"ל (ריה יז, ב): גדולה תשובה שמקרת גזר דינו של אדם, שנאמר (ישעיה ג, י) 'השמן לב העם הזה כו' ושב ורפא לו', איהו דבר שצריך רפואה? הוי אומר זה גזר דין. ופריך: מיתבי, השב בינתים מוחלין לו, לא שב בינתיים אפילו הביא כל אילי נביות שבעולם אין מוחלין לו. ומשני: הא ביחיד הא בציבור.

והנה ידוע שדור המדבר היו מבחינת משה, ולא יתכן להם מנהיג אחר רק משה שהוא בחינת חמה, דור שהכניס יהושע היה בחינת לבנה. לכן קונים שבאותו הדור אמרו: פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לה לאותה בושה אוי לה לאותה כלימה (בי"ב עה, א), כי נפתחה מדריגתו. והנה אם היו אותו הדור רפואה? הוי אומר זה גזר דין. ופריך: מיתבי, השב בינתים מוחלין לו, לא שב בינתיים אפילו הביא כל אילי נביות שבעולם אין מוחלין לו. ומשני: הא ביחיד הא בציבור.

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5
מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ה' -

משל בן המלך: התכסיס להפוך את היצר הרע לעוזר

לשמור את מצוותיו למרות הכול, הוא יכפיל את שכר בנו, ונמצא שאותו שונא רק גרם טובה לבן המלך.

לאחר שהרהר בדעתו שאכן כך הם פני הדברים, החליט שונאו של בן המלך כי כדאי לו להפסיק להכאיב ולצער את בן המלך, ואדרבה - ישתדל בכל כוחו להשיבו לאיתנו ולסייע לו לקיים את מצוות אביו. הגיעו הדברים לידי כך שהוא עצמו עמד על גבו של בן המלך וציווה עליו לקיים את מצוות אביו. כמוכן שלא היה זה מאהבתו את בן המלך, אלא רק כשיטה של מזעור נזקים...

הנמשל הוא:

הרי אנחנו בניו לה' אלוקינו, ששלח אותנו לעולם הזה ופקד עלינו לקיים את מצוותיו. אך היצר הרע משתדל בכל כוחו להדיחנו מעבודת ה', כדי שלא נזכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו.

והיות שהדרך העיקרית לקיים את מצוות ה' ולהינצל מהיצר הרע היא לימוד התורה, לכן היצר מתגבר ומשתדל להפריע ולפתותנו לעזוב את הלימוד.

וכאשר ישנו אדם ההוגה בתורה יומם ולילה, הרי הוא כקוף בעיני היצר הרע, והוא משתדל בכל דרך אפשרית להפריע ולקלקל את עבודתו. אך אם אותו אדם מתגבר ומשתדל בכל כוחו להמשיך וללמוד את התורה הקדושה, הרי שאז אומר היצר הרע לעצמו: "למה לי כל הטרחה הזו? הלא בגלל שהוא מתגבר על כל המפריעים והמכשולים שאני מציב בפניו, הוא יזכה לשכר רב יותר! אדרבה, אקח ממנו כל מפריע, וכך לא יתרבה שכרו".

לפום צערא אגרא (אבות ה', כב).

ברור כי ככל שהיצר הרע מתגבר יותר ומנסה להכשיל את האדם בעבירה, וגורם לו טרחה גדולה יותר בקיום המצוות, כך יהיה שכרו של אותו אדם גדול יותר. כאשר יראה היצר הרע שאותו אדם אינו נכנע לו, ולהיפך - מתגבר על כל מכשול, הוא יפסיק להרע לו ולמונעו מקיום המצוות, כדי שלא תיווצר סיבה להגדיל את שכרו של האדם בגין התגברותו על ריבוי המכשולים.

נבאר זאת על פי משל:

מלך גדול ורם שלח את בנו אהובו לארץ רחוקה, כדי ללמוד נימוסי מלוכה ודרך ארץ. בכל יום ויום היה המלך שולח אל בנו מכתבים המדריכים אותו בדרך הישר והטוב.

ובאותה ארץ היה אחד מעבדי המלך, איש רע מעללים, ששנא עמוקות את בן המלך וארב לו כדי להכשילו ולהסיטו מדרך הישר. בתחילה הראה לבן המלך פנים שוחקות ומחייכות, וכך ניסה להפילו ברשתו ולפתותו לבל יקיים את מצוות אביו. אך בן המלך לא התפתה ועמד איתן כצור חלמיש, והמשיך לשמור ולקיים את מצוות המלך.

כראות אותו רע מעללים כי בן המלך אינו מקשיב לקולו, החליט לגרום לו סבל וייסורים, כדי שמחמת הכאבים יפסיק לשמור את מצוות המלך. אך בן המלך היה מסור לאביו ולא ויתר; בכל כוחו התאמץ לשמור את מצוות המלך למרות ייסוריו ומכאוביו.

כאשר ראה זאת אותו שונא, החל חושש כי כל עמלו ירד לטמיון. להיפך - הרי כאשר ישמע המלך כי בנו התגבר על כל ייסוריו והשתדל

פניני ישועות

הנס הרפואי המדהים שהשאיר את צוות המנתחים חסר מילים!

ההליך המורכב.

אך מה שאירע שם השאיר גם את גדולי המומחים חסרי מילים. בחלוף זמן קצר להדהים מרגע תחילת ההרדמה, נפתחו לפתע דלתות חדר הניתוח. צוות הרופאים יצא החוצה, כשעל פניהם הבעה של פליאה ותדהמה מוחלטת, והבן הוצא אל המחלקה.

"אין לנו שום צורך לנתח", בישרו הרופאים לאם ההמומה, "אנו מסתכלים ובודקים, ואנחנו פשוט לא רואים כלום. הגידול שהיה בכתף נעלם כלא היה, אין שום ממצא רפואי שמצריך התערבות".

"זהו אחד מהנפלאות העצומות ביותר שראיתי בימי חיי", מעידה האם בהתרגשות ובקול רועד מול הנס הגלוי שחווה. עדות חיה ומהדהדת לכוחה של זכות התורה והצדיק לבקע גם את ההבחנות הרפואיות הנוקשות ביותר, ולהביא רפואה שלמה וישועה למעלה מדרך הטבע.

הבשורה הרפואית נפלה על המשפחה כרעם ביום בהיר. בנה היקר של אותה אם דאגנית אובחן עם גידול בכתפו, והצוות הרפואי הבהיר כי אין מנוס מהתערבות כירורגית דחופה. ימי ההמתנה לניתוח היו מלווים בחרדה עצומה, מתח ודמעות רבות, כדרכה של אם יהודייה העומדת מול כאבו של בנה ומייחלת לנס.

בתוך הימים המתוחים הללו, חיפשה האם כל זכות אפשרית. כשנודע לה על ההבטחה הנדירה של המהרא"ל צינץ זי"ע לעמוד כמליץ יושר עבור המסייעים בהדפסת ספריו, היא אחזה בהזדמנות בשתי ידיים. היא פנתה למכון, הרימה תרומה ופתחה הוראת קבע, כשהיא נושאת תפילה מעומק הלב שזכות

הצדיק וזכות התורה יעמדו לבנה ברגעים הגורליים בחדר הניתוחים. יום הניתוח הגיע. הבן הוכנס אל החדר המרוחק, דלתות העץ הכבדות נסגרו מאחוריו, והאם נותרה בחוץ עם ספר התהילים פתוח בידיה, מתכוננת נפשית להמתנה ארוכה ומורטת עצבים עד לסיום

"אין לנו שום צורך לנתח", בישרו הרופאים לאם ההמומה, "אנו מסתכלים ובודקים, ואנחנו פשוט לא רואים כלום. הגידול שהיה בכתף נעלם כלא היה, אין שום ממצא רפואי שמצריך התערבות"

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו